

Львівський державний університет внутрішніх справ

ПРАВО. КОМУНІКАЦІЯ. СУСПІЛЬСТВО

LAW. COMMUNICATION. SOCIETY

DAS RECHT. DIE KOMMUNIKATION. DIE GESELLSCHAFT

LE DROIT. LA COMMUNICATION. LA SOCIÉTÉ

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції
здобувачів вищої освіти
(українською та іноземними мовами)

04 квітня 2025 року

Львів
2025

УДК 351.75(063) = 00
Ф79

Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет вченою радою
Львівського державного університету внутрішніх справ
(протокол від 26 березня 2025 р. №14)

Рецензенти:

Іванченко М.І., доцент кафедри іноземних мов та перекладознавства
Львівського державного університету безпеки життєдіяльності кандидат
філологічних наук, доцент

Павлик Л.В., начальник відділу організації наукової діяльності
Львівського державного університету внутрішніх справ кандидат юридичних
наук, майор поліції

Право. Комунікація. Суспільство. Law. Communication. Society. Das Recht.
Die Kommunikation. Die Gesellschaft. Le Droit. La Communication. La Société:
матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої
освіти (українською та іноземними мовами) / за заг. ред. канд. психол. наук,
доц. Л.І. Кузьо. Львів: ЛьвДУВС, 2025. 556с.

*У збірнику представлені тези доповідей учасників всеукраїнської
конференції – здобувачів закладів вищої освіти України. Висвітлено важливі
аспекти взаємодії правових процесів, комунікаційних стратегій та
суспільства. порушено проблеми функціонування громадянського суспільства в
умовах війни. Розглянуто питання, що стосуються прав людини, діяльності
правоохоронних органів, комунікації в сучасному правовому просторі. Збірник
містить тези як українською, так і іноземними (англійською, німецькою,
французькою) мовами, що сприяє міжнародному обміну досвідом та поглиблює
науковий діалог у галузі права, комунікації та суспільства.*

*The collection features abstracts of presentations by participants of the all-
Ukrainian conference – students of higher education institutions in Ukraine.
Important aspects of the interaction of legal processes, communication strategies,
and society are highlighted. Problems of civil society functioning in conditions of war
are addressed. Issues related to human rights, law enforcement activities, and
communication in the modern legal space are discussed. The collection contains
abstracts both in Ukrainian and foreign languages (English, German, French), which
promotes international exchange of experience and deepens the scientific dialogue in
the fields of law, communication, and society.*

Опубліковано в авторській редакції.

УДК 351.75(063) = 00

© Львівський державний університет внутрішніх справ, 2025

Джупіна Христина
студентка 1 курсу
Одеський державний університет
внутрішніх справ
Науковий керівник:
Шаповаленко Надія

З ІСТОРІЇ ПРАВОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ

Правова комунікація виникає і розвивається у процесі розвитку суспільства. Її витoki сягають в епоху Стародавнього світу. Перші уснопісемні комунікативні акти мають характер релігійних норм, що виражали мотиви поведінки людини. Теорію комунікації вивчали Платон, Аристотель, Цицерон, М. Аврелій. А. Августин, які започаткували теоретичне опрацювання ідеї суспільного діалогу. Ідея солідарності найповніше репрезентована у філософській думці античних мислителів. Першим цю ідею запропонував Аристотель, який відтворив наявність її у самій сутності людської природи. Поглиблення теорії спостерігається у працях Платона і Цицерона. У їхньому світосприйнятті роль регулятора соціальних відносин повинні виконувати «правильні закони держави», а держава поставала як об'єднання людей зі спільними інтересами і правами. Основою згоди та єдності у суспільстві, на думку стоїка М. Аврелія, є непереборна людська природа. Августин трактував встановлення консенсусу способом організації соціуму, зміцнення держави.

Різностямованість оцінок правової комунікації дозволяє нам констатувати, що правова комунікація - це :

1) процес обміну і взаємодії (інтеракції) правової інформації, яка використовується різними державно-правовими інститутами в управлінських заходах організаційного, економічного, соціального та іншого характеру;

2) процес реалізації правової комунікації здійснюється соціальними інститутами, що створюють і передають у часі та просторі правову інформацію;

3) міжособистісне правове спілкування у процесі комунікативно-правових відносин. Отже, правова комунікація - це сукупність процесів і суб'єктів, які забезпечують цілесямований обіг і поширення нормативно-правової інформації та правових знань у сучасному в інформаційному просторі.

Під час правової комунікації виникають міжсуб'єктні правові відносини, що є джерелом прав та обов'язків суб'єктів. Норми права закріплюють права та обов'язки суб'єктів, які на їх підставі вступають у комунікацію як між собою,

так і з державою. Можливість вступати у правові комунікації властива суб'єктам суспільних відносин - громадянам, їх об'єднанням, органам державної (публічної) влади. Для того, щоб комунікація дійсно виникла, така норма повинна мати певні якісні властивості, зокрема, сприйматись суб'єктами як правова, тобто така, що перш за все містить цінні, реальні (які можна виконати), а не декларативні права та обов'язки [1].

Зарубіжні дослідники приділяють належну увагу поняттям «комунікація», зокрема «правова комунікація». Вони вважають, з одного боку, що комунікація не є ані передачею повідомлення, ані самим повідомленням. Це взаємний обмін розумінням, яке спочатку формується одержувачем. З іншого боку, науковці визначають комунікацію як процес, за допомогою якого люди в інтерактивному режимі створюють, підтримують і керують значенням [2].

Засоби масової інформації визначають зміст багатьох напрямів і видів інформаційної діяльності в суспільстві. У науковій літературі визначають мас-медіа право – право про засоби масової інформації. Мас-медіа право – це суспільні відносини, пов'язані із засобами (технологіями) інформації, розраховані на велику кількість людей у їх комунікації, у тому числі за контентом (змістом), на великі відстані (телекомунікації). Спеціальні загальні суб'єкти мас-медіа права визначаються із спеціального статусу суб'єктів інформаційного права: інформанти – журналіст, репортер; редактор (головний редактор), редакція та інші; інформовані – читач, радіослухач, телеглядач та інші споживачі інформаційної продукції [3].

Щодо сучасного права можна сказати, що сьогодні ми залучені в процес модернізації сучасних суспільств і їх правових систем. Дія цього процесу раніше не була відома в таких масштабах. Те, що в глобальному масштабі сучасне суспільство трансформується в сукупність регіональних товариств, є інституційним фактом, який у перспективі соціальної теорії і теорії права вже не можна ігнорувати. Якщо в одному правовому і культурному співтоваристві модернізація правової системи (правова система розуміється тут як позитивне буття всього права, створеного шляхом політико-правових рішень) практично близька до завершення, у спільнотах інших правових систем, обмежених і відгороджених регіональними рамками, модернізація (хоча б часткова) може початися тільки в формах архаїчного права або до сучасного права товариств з розвиненою культурою. Отже, глобалізація правової комунікації виявляється в міжнародно-правовому регулюванні інформаційних процесів [4].

Отже, можна зробити висновок, що правова комунікація, як складова частина юридичної культури, пройшла довгий шлях розвитку, що відображає зміни в соціально-політичних і технологічних умовах людства. Від перших писемних кодексів, таких як кодекс Хаммурапі, до сучасних систем правової інформатизації, правова комунікація завжди була важливим інструментом для забезпечення правопорядку, розв'язання конфліктів та управління суспільними відносинами.

1. Макеева, Олена Миколаївна. "Поняття і сутність правової комунікації в сучасному інформаційному просторі." (2017).

2. Федішин, О. М., and В. А. Бондаренко. "Значення та особливості правової комунікації: зарубіжний досвід." Аналітично-порівняльне правознавство 1 (2023): 15-19

3. Царьова, Ірина Валеріївна, and Олександр Дмитрович Царьов. "Юридична мова як феномен правової комунікації." (2020).

ПРАВО. КОМУНІКАЦІЯ. СУСПІЛЬСТВО

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти (українською та іноземними мовами)

04 квітня 2025 року

Відповідальний за випуск *Л.І. Кузьо*

Опубліковано в авторській редакції